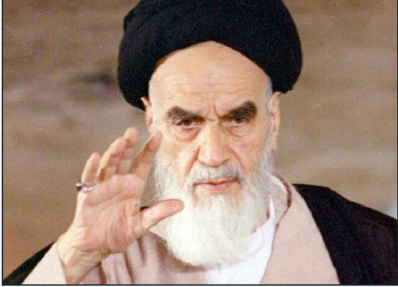

امام خمینی(ره)

و مسئله تمدن‌اندیشی

محمد محمودی کیا

تمدن اسلامی به عنوان یکی از تمدن‌های کهن و نیز به عنوان یکی از قدرتمندترین تمدن‌های جهان معاصر از حیث منابع قدرت نیز مستثنی از این قاعده نیست و با چالش‌های معظمی در حوزه اندیشه‌ورزی و اقدام روبه‌رو است.

تمدن اندیشی اسلامی بیشتر بر وجه «اسلام تمدنی» تاکید دارد تا بر «تمدن اسلامی». چرا که اسلام تمدنی متمایز از تمدن اسلامی است؛ برای شفاف‌تر شدن هر چه بیشتر این تمایزات باید اشاره داشت که تمدن اسلامی پدیده ای است محصول زمان و آن چیزی است که در شعاع آموزه های اسلامی در طول تاریخ نضج گرفته، به عینیت رسیده و قابلیت مطالعه تاریخ نگارانه یافته است؛ حال آنکه اسلام تمدنی رویکردی تمدن ساز داشته و بر خلاف تمدن اسلامی که ناظر به گذشته است، ناظر بر امروز و آینده اسلام است. لذا اسلام تمدنی رویکردی تمدن ساز به جهان اسلام داشته و درصدد طراحی یک آینده دست‌یافتنی و محتمل برای تمدن اسلامی است.

آنچه در این نوشتار مورد بررسی و مذاقه قرار گرفته به دیدگاه امام خمینی به مقوله تمدن اندیشی و مسئله تمدن سازی اسلامی اختصاص دارد.

بررسی کلیدواژه «تمدن» در مجموعه ۲۲ جلدی صحیفه امام(ره) که در بردارنده بیانات، نامه‌ها و دیگر اسناد رسمی برجای مانده و منتشر شده از ایشان است حکایت از تکرار ۱۴۹ مرتبه ای این واژه دارد. امام خمینی (ره) نه تنها در قامت یک رهبر و بنیان گذار نظام جمهوری اسلامی که به عنوان یک متفکر، فیلسوف، فقیه و عارف برجسته نسبت به مسئله تمدن دیدگاهی جامع و بدیع دارد. ایشان ضمن تاکید بر هر دو وجه نرم‌افزاری و سخت افزاری تمدن اسلامی کوشیدند تا جامعه و امت اسلامی را از افتادن در بی راهه افراط‌های تعصب‌گونه و تنگ‌نگرئی‌های جاهلانه از یک سو و نیز مکر و حیله مغرضانه و عامدانه دشمنان از سوی دیگر حفظ نمایند و ایشان را بر صراط اعتدال و طریق عقلانیت و خردورزی ثابت قدم گردانند.

امام خمینی (ره) تمدن سازی را یک فرایند و محصول تربیت و زیست اخلاقی یک جامعه می دانند. از منظر ایشان یکی از لوازم زیست اخلاقی و مومنانه هر جامعه ای، رهایی‌بخشی آن جامعه از فئد جمود فکری و کژ اندیشی‌هاست. امام خمینی (ره) آزادی را یک ودیعه و موهبت الهی معرفی می کنند که هیچ کس حق سلب آن را از انسان ندارد. از این منظر جامعه‌ای می‌تواند در مسیر تمدن‌سازی قرار گیرد که افراد آن جامعه آزاد و بر فطرت الهی خویش باشند.

امام خمینی (ره) دین را حصار مستحکم و ضامن تأمین آزادی انسان‌ها می‌دانند و بر این باور هستند که مولفه‌های تمدن اسلامی را می بایست از درون آموزه های اسلامی جستجو کرد. لذا وجه دیگر از الزامات تمدن‌سازی، لزوم بازشناسی اسلام، معارف آن و بازگشت به آموزه های اصیل آن است.

پیوند دین و سیاست از دیگر لوازم تمدن اندیشی از نظرگاه امام خمینی(ره) است. ایشان در بخشی از وصیت‌نامه خویش این چنین بر این مهم تاکید می کنند که: «قرآن کریم و سنت رسول الله (ص) آن قدر که در حکومت و سیاست احکام دارند در سایر چیزها ندارند». لذا پیوند میان دین و سیاست بخشی جداناپذیر از تمدن اندیشی ایشان است.

عقلانیت و خردورزی مولفه بنیادین دیگر در اندیشه تمدن‌سازی امام خمینی است.ایشان ضمن نقد کاستی های تمدن غربی، راهی میانه در پیش می گرفته و خواهان بهره گیری از دستاوردهای تمدن غربی به شرط عدم وابستگی و حفظ استقلال کشور و جامعه اسلامی هستند. ایشان منتقد عقلانیت ابزاری غرب بوده و مادی انگاری فلسفه پوزیتیویستی را عامل بروز مشکلات و بحران های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی غرب معرفی می کنند. آنچه در پیام تاریخی ایشان به میخائیل گورباچف، صدر هیئت رئیسه اتحاد جماهیر شوروی نمود عینی یافت. در مجموع به نظر می‌رسد سه مولفه آزادی، عقلانیت و تعامل دین و سیاست از مهم‌ترین مولفه‌های تمدن اندیشی امام خمینی(ره) است که هر یک از آن‌ها از دامنه گسترده‌ای از مباحث در ذیل اندیشه ایشان برخوردار است که خود فرصتی مستوفی برای طرح آن نیاز است.

بخش سیاسی– رئیس جمهور گفت: آمار مبتلایان و بهبود یافتگان نشان دهندہ این است که کادر درمانی و ملت ما کارنامه خوبی در مقابله با کرونا داشتند. حسن روحانی در سخنانی در جلسه هیأت دولت با اشاره به در پیش بودن سالروز قیام ۱۵ خرداد اظهار داشت: به مناسبت حمایت مردم از امام، حادثه ۱۵ خرداد رخ داد و این قیام بزرگترین فداکاری بود که در دهه‌های اخیر کشور ما رخ داد. رئیس جمهور ادامه داد: در قیام ۱۵ خرداد مردم فداکاری بزرگی انجام دادند که موجب حفظ انقلاب و راه انقلاب و حیات امام عزیز و بزر گوارمان شد که رهبری را عهده دار شدند.

روحانی افزود: ما یاد امام کبیر را گرامی می‌داریم و همچنین یاد می‌کنیم از تصمیم بسیار مهمی که مجلس خبرگان در همان روز چهاردهم خرداد گرفت و در سریع‌ترین زمان ممکن با اشارات و رهنمودهای امام توانست تصمیم بگیرد و خلف صالح و جانشین به حقی را برای امام تعیین کند.

رئیس جمهور ادامه داد: در کمتر از ۲۴ ساعت یعنی از وفات امام راحل که ساعت ۱۰ و ۲۰ دقیقه شب چهاردهم خرداد بود تا عصر و غروب همان روز قبل از اذان مغرب، رهبری مقام معظم رهبری در مجلس خبرگان مشخص شد و به عبارتی باید گفت حتی به ۲۴ ساعت هم نکشید.

روحانی گفت: خواب آشفته ای که دشمنان ما برای رحلت امام پیش بینی کرده بودند و فکر می‌کردند که در کشور بعد از وفات امام نه امنیتی و نه وحدتی خواهد بود و نه مجلس خبرگان رهبری قادر خواهد بود تا هفته‌ها رهبری را تعیین کند تعبیر نشد و عنایت خداوند بود که در روز چهاردهم خرداد رهبر نظام مشخص شد. وی افزود: الحمدلله می‌بینیم که زیر سایه همین رهبری فرهیخته ملت و کشور ما در برابر انواع توطئه‌ها حفاظت شده است.

سراسر زندگی امام (ره) توکل به خدا، اعتماد به نفس و تقویت اعتماد ملی بود

رئیس جمهور گفت: در سراسر زندگی امام (ره) و در سخت‌ترین روزها برای ملت و کشور، توکل به خداوند، اعتماد به نفس، تقویت اعتماد ملی و روحیه اعتماد ملی را در همه جای زندگی امام خمینی (ره) مشاهده می‌کنیم.

روحانی رئیس جمهور در جلسه هیئت دولت که عصر (یکشنبه) برگزار شد، تصریح کرد: قبل از هر چیز باید یاد و نام امام عزیز و بزرگوارمان را گرامی بداریم که این هفته مصادف است با سالروز رحلت آن عزیز در ۳۱ سال پیش. روحانی گفت: در همه دوران رهبری امام (ره) برای نهضت اسلامی، تدبیر و معماری دقیق ایشان را برای پیشبرد نهضت و نظام جمهوری اسلامی ایران مشاهده می‌کنیم. رئیس جمهور افزود: اقدامات بسیار مهم امام (ره) در سال آخر حیاتشان این بود که ایشان این تعبیر را داشتند که “امیدوارم خداوند ما را ببذیرد”. گویی این تاکید و جمله ایشان بر این بود که ماه‌های زندگی پایانی شان است. روحانی افزود: بحث پایان جنگ، قطعنامه ۵۹۸ بسیار حائز اهمیت بود که دفاع و جنگ ۸ ساله چگونه پایان ببیزرد در همین سال پایانی عمر ایشان انجام شد. رئیس جمهور ادامه داد: مسائل مهم سیاست خارجی از اینکه راه حج دوباره باید گشوده شود تا آن پیام معروف ایشان به گورباچف مربوط به همین سال آخر زندگی امام (ره) بود. روحانی با اشاره به چند مسئله مهم در ماه‌های پایانی زندگی امام (ره) که دارای اهمیت بود، گفت: مسئله اول، مسیر رهبری در ماه‌های آینده و بعد از حیات امام بود.

رئیس جمهور گفت: آنچه در قانون اساسی ما قبلاً بود، شرط مرجعیت وجود داشت، برای کسی که می‌خواهد رهبر نظام اسلامی و انقلاب اسلامی باشد و امام این مسئله را حل کرد و با نامه صریحی که نوشت شرط مرجعیت را برداشت.

روحانی، افزود: مسئله دیگری که در روزهای پایانی و ماه‌های آخر زندگی امام (ره) بسیار مهم بود، اصلاح قانون اساسی بود که ایشان در اوایل سال ۱۳۶۸ که

سال پایانی عمر امام بود، مسئله قانون اساسی و مواردی که باید اصلاح شوند را مشخص کردند و افرادی را که بنا بود این اصلاحات را انجام دهند تعیین کردند و اینکه اصلاح قانون اساسی باید به رأی مردم گذاشته شود.

رئیس جمهور گفت: ما می‌بینیم که در سال پایانی زندگی امام (ره) مسائل بسیار مهمی به دست ایشان حل شد که اگر اینگونه اقدامات در ماه‌های پایانی عمر امام نبود، شاید ما با مشکلاتی بعد از وفات امام مواجه می‌شدیم. روحانی ادامه داد: در

عین حال یکی از روزهای غم و اندوه برای ملت ایران، روز ۱۳ خرداد سال ۱۳۶۸ بود که ساعت ۱۰:۲۰ شب امام (ره) با این جهان وداع گفتند و روز ۱۴ خرداد وفات و رحلت ایشان اعلام و وفاداری مردم از آغاز تا پایان نشان داده شد که یکی از موارد وفاداری عزاداری مردم، تشییع پیکر باشکوه و کم نظیر تاریخی بود و بعد از ۳۱ سال امروز هم مردم عشق و علاقه و پیروی از راه او را مدنظر قرار دادند. رئیس جمهور افزود: در سراسر زندگی امام (ره) در سخت‌ترین روزها برای ملت و کشور، توکل به خداوند، اعتماد به نفس، تقویت اعتماد ملی و روحیه اعتماد ملی را در همه جا مشاهده می‌کنیم، چه قبل از پیروزی انقلاب و چه بعد از پیروزی انقلاب که با حوادث مختلف و متنوعی مواجه بودیم.

کارنامه خوب ایران در مقابله صد روزه با کرونا

رئیس جمهور عملکرد صد روزه کشورمان در مقابله با ویروس خطرناک کرونا به ویژه کار بزرگ جامعه درمانی، ورود ملت به صحنه و پشتیبانی از آنان را زمینه ساز شرایط قابل قبول در مقایسه با کشورهای پیشرفته جهان دانست. روحانی در ادامه اظهاراتش در جلسه هیئت دولت افزود: ما در مقابله با کرونا از صد روز عبور کردیم و این بسیار مهم بود که در شرایط بسیار سختی که مردم ما می‌بینند در کشورهایی که حتی از نظر مالی، اقتصادی، پزشکی و علمی پیشرفته هستند در طول این مدت با چه مشکلات بزرگی در برابر ویروس مواجه شدند. وی گفت: آمار و ارقام، وضع کشورها و آثار این بیماری بر اقتصاد در سراسر دنیا و کشورهای پیشرفته قابل مقایسه است و ما امروز با گذشت صد روز از مقابله در برابر این ویروس خطرناک شرایط قابل قبولی را ملاحظه می‌کنیم و حتی شرایط

رئیس ستاد کل نیروهای مسلح:

نیروهای مسلح لحظه‌ای از فتنه‌سازی‌های نوین علیه ایران غافل نیستند

بخش سیاسی– رئیس ستاد کل نیروهای مسلح گفت: نیروهای مسلح ایران

لحظه‌ای از فتنه‌سازی‌ها و حیله‌گری‌های نوین علیه این سرزمین غفلت نکرده و هر نوع خطای محاسباتی آنان را قاطعانه و بی‌درنگ پاسخ خواهند داد.

در آستانه فرا رسیدن سی و یکمین سالگرد ارتحال ملکوتی بنیانگذار انقلاب اسلامی، حضرت امام خمینی (ره)، سرلشکر محمد باقری رئیس ستاد کل نیروهای با صدور پیامی آورده است: فرزندان غیرتمند ملت شریف ایران در ارتش، سپاه، نیروی انتظامی، وزارت دفاع و بسیج مستضعفین با تجدید عهد دیرین خود با امامین انقلاب اسلامی و شهیدان عالی‌قدر پرچم پر افتخاری که خمینی کبیر (ره) و خامنه‌ای عزیز (مدظله‌العالی) برای صیانت از استقلال و تمامیت ارضی و امنیت ملی و پیش روندی این کشور برافراشته‌اند، همچنان در اهتزاز نگه داشته و با نصب العین قرار دادن منویات و فرامین فرماندهی معظم کل قوا راهبرد ارتقای قدرت بازدارندگی، ظرفیت افزایشی دفاعی حادکثری و روزآمد سازی تاکتیک‌های تهاجمی متناسب با تهدیدهای متصور از جبهه دشمنان، لحظه‌ای از فتنه‌سازی‌ها و حیله‌گری‌های نوین علیه این سرزمین مقدس غفلت نکرده و همانگونه که بارها اعلام کرده‌ایم هر نوع خطای محاسباتی آنان در هر زمان و هر مکان را قاطعانه و بی‌درنگ با پاسخ متقابل مواجه خواهیم ساخت.

متن پیام رئیس ستاد کل نیروهای مسلح به این شرح است:

بسم الله الرحمن الرحيم

سی و یکمین سالگرد ارتحال جانشوز و ملکوتی معمار کبیر انقلاب و بنیانگذار فقید جمهوری اسلامی ایران حضرت امام خمینی (رحمة الله علیه) و پنجاه و هفتمین سالگشت قیام خونین پانزدهم خرداد ماه که مقدمه پیروزی نهضت اسلامی و فروپاشی نظام منقرض شاهنشاهی و پدیدار شدن تحولات شگرف جهانی گردید، را گرامی داشته و به روح تابناک امام بت شکن و احیاگر اسلام ناب محمدی (ص) در عصر جاهلیت ثانی– که استقلال کشور و آزادی ملت عظیم‌النشان ایران از یوغ رژیم منحوس و وابسته پهلوی را با استقرار نظام

امروز و هر روز

با گیلان امروز

۰۱۳۳۲۲۶۸۱۱۳ ۰۱۳۳۲۲۶۸۱۱۵

Gilan-today.com

رئیس جمهور در جلسه هیات دولت:

آمارها نشان دهنده کارنامه خوب ملت در مقابله با کروناست

ما شکندنه هم نیست. رئیس جمهور افزود: اگر همه که تاکنون با وفاداری، اتحاد و پشتیبانی از جامعه درمانی در صحنه بودند به این روند ادامه دهند حتی شرایط شکننده‌ای هم نخواهیم داشت و اگر در برخی استان‌ها هنوز شرایط سختی وجود دارد حتماً با کمک مردم ازاین شرایط عبور خواهیم کرد.

روحانی گفت: اگر آمار علمی اعم از تعداد افراد بستری، شمار متوفیان، آمار مبتلایان و تعداد بهبود یافتگان کشورمان را مقایسه کنیم می‌بینیم که جامعه درمانی و ملت ما کارنامه خوبی در برابر تاریخ ارائه کردند.

وی ابراز امیدواری کرد: با گذر از این صد روز در هفته‌ها و ماه‌های آینده نیز با کمک مردم بتوانیم به خوبی عبور کنیم و هر روز به نقطه اطمینان بخشی دست یابیم. رئیس جمهور گفت: در طول این صد روز، روزهایی بوده است که نرخ باز تولید بیماری کووید ۱۹ بالای دو بوده که به معنی اپیدمی خطرناک در جامعه است اما امروز غیر از یکی دو استان که شرایط مان هنوز در این حد نیست اما در کل کشور نرخ بازتولید ما زیر یک است. روحانی افزود: وقتی نرخ بازتولید این بیماری در کشوری زیر یک قرار می‌گیرد به معنی نوعی اطمینان بخشی است که امیدواریم این روند تا اطمینان کامل مردم در برابر این بیماری ادامه یابد.

شرایط بهتری در ذخایر کالاهای اساسی داریم

رئیس جمهور گفت: امروز در زمینه ذخایر کالاهای اساسی شرایط بهتری نسبت به گذشته داریم. روحانی در ادامه سخنانش در جلسه هیأت دولت با اشاره به اینکه همه جهان در این ۱۰۰ روز با پیچیدگی‌های فراوانی برای اداره کشور و اقتصاد مواجه بودند، افزود: ما و همه ارکان کشور و مسئولان بخصوص بخش‌های خصوصی و دولتی در بخش اقتصاد تلاش فراوانی انجام دادیم و امروز شرایط نسبتاً مناسبی در پیش رو داریم.

رئیس جمهور با اشاره به گزارش معاون اول رئیس جمهور در همین جلسه خاطر نشان کرد: همچنین گزارش رئیس بانک مرکزی نشان داد که در زمینه ذخایر کالاهای اساسی

و تأمین ارز برای این کالاها حتی از هفته‌های پیش هم که اطمینان بخش بود امروز شرایط بهتری داریم. روحانی گفت: آماری که امروز وزارت کشاورزی ارائه کرد بیش از ۱۴ میلیون تن گندم بوده که ۱۱ میلیون تن آن را که مورد نیاز دولت است خریداری می‌کنند و در بخش‌های دیگر کشاورزی نیز وضع ما امسال بهتر است و در زمینه دانه‌های روغنی تا ۴۰۰ هزار تن، در زمینه چغندرقتد و نیشکر تا ۸ میلیون تن پیش بینی وضع کشاورزی امسال ماست که نشان می‌دهد شرایط ما مناسب است.

رئیس جمهور افزود: در بخش‌های دیگر نیز شاهد حرکت اقتصادی هستیم و به مردم وعده داده بودیم که از بانک مرکزی استقراض نکنیم و امسال بودجه کشور را از طریق فروش سهام مورد نظر تأمین کنیم و امروز ۱۰ هزار میلیارد تومان اوراق خزانه منتشر و با استقبال بسیار خوب مواجه شد که به آن مناسبت پیش بینی دولت برای اداره کشور و همچنین اقتصاد همان طور که به مردم وعده داده شد انجام خواهد گرفت. رئیس جمهور گفت: به رئیس بانک مرکزی اعلام کردم که سهام عدالت می‌تواند برای هر کسی به عنوان یک وثیقه باشد و با این وثیقه کارت اعتباری از بانک بگیرد. روحانی در ادامه سخنانش در جلسه هیئت دولت افزود: هر کسی که مایل باشد می‌تواند سهام عدالت خود را نفروشد و آن را به عنوان وثیقه نزد بانک‌ها بگذارد و کارت اعتباری برای رفع نیازهای خود دریافت کند.

رئیس جمهور گفت: برای عرضه و فروش سهام عدالت راه باز شده است و مردمی که مایل بودند وارد بازار بورس شوند این امکان را پیدا کردند که حدود ۱۵ میلیون نفر کم کم وارد بورس خواهند شد. روحانی افزود: در حال حاضر بورس ما پذیرای سهامداران جدید است که چنین حرکتی در طول تاریخ ۵۰ ساله بورس دیده نشده است.

در چنین ایامی که جامعه بین‌الملل تحت تاثیر شیوع بیماری کرونا شرایط نادری را سپری می‌کند و مردم ایران پاسداشت یاد و نام و آرمان امام راحل (ره) در این وضعیت استثنایی را فریضه‌ای سترگ می‌دانند؛ خدای بزرگ را شاکریم که به برکت روحیه و اعتقاد قلبی این ملت شایسته و مومن به نصرت الهی و گفتار و رهنمود ولی‌فقیه؛ خروجی اتاق‌های فکر و جنگ امریکایی‌ها و جبهه ضد انقلاب داخلی و خارجی که در منشور هزار رنگ دشمنی‌های خود، در هم شکستن روحیه مقاومت و ایستادگی ایران و ایرانی را طراحی و دنبال می‌کردند باطل و در تصویری معکوس، برخلاف خواست طاعوت اعظم و قبیله شیطان بزرگ، منظمه اقتدار و عظمت و بلندای عزت و رفعت میهن اسلامی با عبور سرفرازانه از گردنه‌های سخت و ماجراهای سهمگین، بالنده‌تر و پر فروغ تر از همیشه، پشتوانه بنای تمدن نوین اسلامی و فراهم سازی مقدمات ظهور شده است.

بی شک در تداوم این راه مبارک و مسیر تمدن‌ساز، فرزندان غیرتمند ملت شریف ایران در ارتش، سپاه، نیروی انتظامی، وزارت دفاع و بسیج مستضعفین با تجدید عهد دیرین خود با امامین انقلاب اسلامی و شهیدان عالیقدر پرچم پر افتخاری که خمینی کبیر (ره) و خامنه‌ای عزیز (مدظله‌العالی) برای صیانت از استقلال و تمامیت ارضی و امنیت ملی و پیش روندی این کشور برافراشته‌اند، همچنان در اهتزاز نگه داشته و با نصب العین قرار دادن منویات و فرامین فرماندهی معظم کل قوا (مدظله‌العالی) راهبرد ارتقای قدرت بازدارندگی، ظرفیت افزایشی دفاعی حادکثری و روزآمد سازی تاکتیک‌های تهاجمی متناسب با تهدیدهای متصور از جبهه دشمنان، لحظه‌ای از فتنه‌سازی‌ها و حیله‌گری‌های نوین علیه این سرزمین مقدس غفلت نکرده و همانگونه که بارها اعلام کرده‌ایم هر نوع خطای محاسباتی آنان در هر زمان و هر مکان را قاطعانه و بی‌درنگ با پاسخ متقابل مواجه خواهیم ساخت.

سرلشکر پاسدار محمد باقری، رئیس ستاد کل نیروهای مسلح